

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA GRIVNEAC c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 35994/03)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

9 octombrie 2007

DEFINITIVĂ

09/01/2008

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Grivneac c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl G. BONELLO,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 18 septembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 35994/03) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Mihai Grivneac („reclamantul”), la 12 septembrie 2003.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive din 6 octombrie 2000 pronunțate în favoarea sa, a fost încălcat dreptul său ca o instanță să hotărască într-un termen rezonabil asupra drepturilor sale cu caracter civil, garantat de articolul 6 al Convenției, și dreptul său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 9 decembrie 2004, Președintele acestei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1946 și locuiește în Chișinău.

6. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de reclamant, pot fi rezumate în felul următor.

7. Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva unei persoane fizice. La 6 octombrie 2000, Judecătoria sectorului Centru i-a acordat 2,000 de dolari SUA (USD). Hotărârea judecătorească nu a fost contestată și a devenit irevocabilă și executorie cincisprezece zile mai târziu. El a obținut un titlu executoriu, pe care executorul judecătoresc nu l-a executat.

8. În răspunsul la o interpelare a Judecătoriei sectorului Centru din 22 decembrie 2000, Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a declarat că debitorul nu avea în proprietate vreun imobil înregistrat în Chișinău.

9. La 14 februarie 2001, executorul judecătoresc a stabilit că debitorul nu locuia la adresa indicată de către reclamant și că, prin urmare, executarea hotărârii era imposibilă.

10. La 6 martie 2001, soția debitorului a plătit reclamantului USD 1,000.

11. La 16 martie 2001, Judecătoria sectorului Centru a solicitat poliției de sector să stabilească locul aflării debitorului. La o dată necunoscută, o copie a încheierii a fost expediată poliției de sector. La 3 februarie 2004, poliția a decis să ia măsuri pentru a stabili locul aflării debitorului. Potrivit poliției, debitorul nu poate fi găsit.

12. Hotărârea din 6 octombrie 2000 nu a fost executată nici până în prezent.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

13. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea *Prodan v. Moldova* (nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts)).

ÎN DREPT

14. Reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive din 6 octombrie 2000 a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției.

Articolul 6, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță, ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”

El a mai pretins că aceeași neexecutare a încălcat drepturile sale garantate de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Acest articol prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. ADMISIBILITATEA

Obiecțiile preliminare ale Guvernului

15. Guvernul a susținut că această cerere este inadmisibilă *ratione personae*, deoarece debitorul este o persoană fizică, iar statul nu este responsabil pentru datoriile unei persoane fizice atunci când locul aflării debitorului nu este cunoscut.

16. Curtea consideră că această obiecție este strâns legată de fondul pretențiilor reclamantului și că examinarea acesteia trebuie conexată cu fondul cererii.

17. De asemenea, Guvernul consideră că cererea a fost depusă la Curte cu omiterea termenului limită de șase luni, stabilit de articolul 35 al Convenției.

18. Curtea notează că pretenția reclamantului nu se referă la vreo pretinsă inechitate a procedurilor, ci, mai degrabă, la neexecutarea continuă a hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa. Ea reiterează că „executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie ... privită ca o parte integrantă a „procesului”, în sensul articolului 6” (a se vedea *Hornsby v. Greece*, hotărâre din 19 martie 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-II, p. 510, § 40; și *Prodan*, citată mai sus, § 52). Prin urmare, din cauza că hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului nu a fost executată până în prezent, termenul de șase luni nu poate fi aplicat acestei cereri.

Prin urmare, această obiecție urmează a fi respinsă.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

19. Reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa, au fost încălcate drepturile sale

garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

20. Guvernul a susținut că autoritățile au luat toate măsurile rezonabile pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești și că statul nu putea fi responsabil de incapacitatea de plată a debitorului.

21. Curtea reamintește că, deși executarea unei hotărâri judecătorești pronunțată de orice instanță trebuie privită ca o parte integrantă a „procesului”, în sensul articolului 6, aceasta nu înseamnă că un stat poate fi găsit responsabil de neexecutarea unei hotărâri judecătorești din cauza insolvabilității debitorului (*Sanglier v. France*, cererea nr. 50342/99, § 39, 27 mai 2003). Totuși, atunci când autoritățile sunt obligate să acționeze pentru executarea unei hotărâri judecătorești și nu o fac, inacțiunea lor poate angaja responsabilitatea statului în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției (*Scollo v. Italy*, hotărâre din 28 septembrie 1995, Seria A nr. 315-C, § 44; *Istrate v. Moldova*, nr. 53773/00, §§ 55 și 61, 13 iunie 2006).

22. În această cauză, Curtea notează că, după ce hotărârea judecătorească din 6 octombrie 2000 a devenit definitivă la 21 octombrie 2000, autoritățile au întreprins prima acțiune în vederea executării acesteia abia două luni mai târziu, aceasta fiind limitată la verificarea dreptului de proprietate al debitorului asupra bunurilor imobile doar în Chișinău (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Abia peste alte două luni, executorul a vizitat domiciliul debitorului și a stabilit că acesta nu mai locuia acolo (a se vedea paragraful 9 de mai sus), iar instanța judecătorească a dispus stabilirea locului aflării acestuia (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

23. Mai mult, Curtea notează că, în pofida încheierii Judecătoriei sectorului Centru, poliția a început căutarea debitorului abia peste trei ani (a se vedea paragraful 11 de mai sus). Nu a fost adusă nicio explicație a acestor întârzieri, fapt care a oferit largi posibilități debitorului să evite plata datoriei fie prin vânzarea bunurilor sale mobile pe care le-ar fi putut deține sau a bunurilor imobile din afara municipiului Chișinău, fie prin transferarea banilor din conturile sale bancare altor persoane, fie prin părăsirea țării. Deși nu se cunoaște dacă debitorul avea în proprietate vreun bun la data pronunțării hotărârii judecătorești definitive, această lipsă de informație este rezultatul direct al inactivității autorităților. În acest sens, Curtea reamintește că „statul are obligația pozitivă să organizeze un sistem de executare al hotărârilor judecătorești care să fie efectiv atât în drept, cât și în practică, precum și să asigure executarea acestora fără întârzieri necuvenite” (*Fuklev v. Ukraine*, nr. 71186/01, § 84, 7 iunie 2005).

24. Prin urmare, autoritățile statului nu au întreprins toate măsurile rezonabile în vederea executării hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului și, prin inacțiunea lor, au înlăturat orice șansă de executare a acesteia. În lumina celor de mai sus, responsabilitatea statului pentru neexecutarea datoriei apărute în temeiul hotărârii judecătorești este angajată (a se vedea *Jenčová v. Slovakia*, nr. 70798/01, § 29, 4 mai 2006;

Istrate, citată mai sus, §§ 55 și 61). Prin urmare, obiecția Guvernului privind competența Curții *ratione personae* urmează a fi respinsă.

25. Curtea reiterează că o „pretenție” poate constitui un „bun” în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, dacă aceasta este suficient de certă pentru a fi executorie (a se vedea hotărârea *Prodan*, citată mai sus, § 59). Reclamantul avea o pretenție executorie în temeiul unei hotărâri judecătorești din 6 octombrie 2000, care era definitivă, și, prin urmare, un „bun”. Curtea notează că imposibilitatea reclamantului de a obține executarea hotărârii judecătorești, care a rezultat din inacțiunea autorităților de stat, a constituit o ingerință în dreptul său la protecția proprietății sale, garantat de prima propoziție a primului paragraf al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Prin neluarea măsurilor necesare pentru executarea datoriei apărute în temeiul hotărârii judecătorești din 6 octombrie 2000, autoritățile naționale au împiedicat reclamantul să beneficieze sau să se folosească de bani. Ținând cont de constatările sale cu privire la articolul 6 al Convenției, Curtea consideră că autoritățile Republicii Moldova nu au asigurat un echilibru just între interesele reclamantului și celelalte interese implicate.

26. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze care vizau neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive (a se vedea, printre altele, hotărârea *Prodan*, citată mai sus, și *Lupacescu and Others v. Moldova*, nr. 3417/02, 5994/02, 28365/02, 5742/03, 8693/03, 31976/03, 13681/03, și 32759/03, 21 martie 2006).

27. În urma examinării materialelor prezentate ei, Curtea notează că dosarul nu conține vreun element care i-ar fi permis să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

28. Prin urmare, Curtea constată, din motivele invocate în aceste cauze, că neexecutarea hotărârii judecătorești din 23 aprilie 1999 constituie o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

29. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Întelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

30. Reclamantul a pretins EUR 2,430 în calitate de compensație pentru prejudiciul care i-a fost cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa.

31. Guvernul a considerat suma pretinsă excesivă și nesusținută.

32. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare ca rezultat al neexecutării hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa. Totuși, suma pretinsă este excesivă. Făcând o evaluare în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 1,500 cu acest titlu.

B. Costuri și cheltuieli

33. Reclamantul nu a formulat vreo pretenție cu acest titlu.

C. Dobânda de întârziere

34. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 1,500 (o mie cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca

Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 9 octombrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte